

Posudek na bakalářskou práci

školitelský posudek <u>oponentský posudek</u>	Jméno posuzovatele: Jiri Reif
	Datum: 27.8. 2009
Autor: Lenka Kopsova	
Název práce: Role životních strategií v utváření geografického rozšíření obratlovce	
<u>Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).</u> Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...) (Ponekud přibližně kolonka.) V práci nejsou specifikovány, ve shodě s názvem lze cíle hledat v ocenění role životních strategií atd.	
Struktura (členění) práce: (dtt) standardní	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? jo Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů? Literární prameny použity dostatečně, klasické primární zdroje byly zřejmě přečteny v původním znění, což nelze nepochválit. Možná se mohla autorka seznámit ještě s Gastonovu knihu o areálech z roku 2003. Nejde však o nějak zásadní dílo, spíše by jí to ulehčilo práci díky bohatým referencím a ucelenému shrnutí vlastního názoru autora, který je v práci hojně citován; z pedagogického hlediska je tedy nakonec možná dobře, že se autorka seznámila s původními Gastonovými studiemi a "nesplachla" ho jednou knihou.	
Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány? nic takového neobsahuje	
Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň): Dostatečně kvalitní, gramatických chyb minimum. Občas se vyskytne slohově neobratná formulace, případně trochu skripe plynutí argumentu. Velmi oceňuji přehlednost práce, která umožňuje snadnou orientaci v poměrně obtížné problematice. Na druhou stranu jsou některá místa až "prestrukturována" - podkapitoly o délce jedné věty toho čtenáři mnoho nereknou a hodila by se zde jina kompozice (např. nahradit zaměření na geografické gradienty od rovniku k pólům jednoduchou dichotomií "tropy vs. mírné šířky", používat přehledně tabulky atd.).	
Splnění cílů práce a celkové hodnocení: Intelektuálně ambiciózní projekt si určitě zaslouží ocenění. Autorka se probrala rozsáhlou literaturou a poskládala myšlenkovou konstrukci různých snů o původu geografické variability v životních strategiích a velikostech areálu do přehledného rámce, uvnitř než se sympaticky pokusila i o vlastní úvahy a hodnocení. Protože se logická plynulost textu občas zadržovala (v průměru jednou na každé stránce) a	

vzpomenuta vlastní invence byla spíše výjimkou než pravidlem, nemůžu (coby kritický oponent) navrhnout ocenění nejvyšší.

Otázky a připomínky oponenta:

1. S první větou abstraktu (s.1) nesouhlasím, přes důležitost životních strategií se mi zda být jako **rozhodující** faktor pro utváření areálu prostor. Když o tom tak uvažuju - testoval vůbec někdo poradně, jestli víc variability ve velkoskalových pattern velikostech areálu vysvětlí geografické omezení, nebo nějaké ty vlastnosti druhu? Pokud ano, co vyslo?
2. Tvar areálu (s.6): Eurasie vs. Amerika je stará klasika. Jaký je převládající tvar areálu u afrických ptáků a jak by jej autorka vysvětlila?
3. Jaké jsou příklady druhu (či skupin druhů) s oportunistickou, periodickou, resp. rovnovážnou strategií (s.9-10)?
4. Rapoportovo pravidlo (s.10) je fajn věc, ale nepřecenoval bych ho; oproti jiným velkoskalovým fenoménům si mi zdá naopak méně důležité a více diskutabilní - důvody pro jeho vypíchnutí coby nejzásadnějšího principu, který ovlivňuje i vše ostatní, tedy nevidím. Btw. netýkala se ta Steversonova hypotéza spíše latitudinálního rozsahu než samotné velikosti areálu? Ta bude totiž velmi silně ovlivněna velikostí kontinentu, ten rozsah už min...
5. Klimatická variabilita (s.11): V uvedeném znění jsem příliš nepochopil úvahu o vlivu denních vs. sezónních výkyvů teplot na migraci organismu (r.10-12 zdola), prosím vysvětlit.
6. Vztah Rapoportova a Bergmannova pravidla (s.12-14): S tím moc nesouhlasím. Daleko důležitější než velikost těla mi pro určení velikosti areálu připadá abundance - více jedinců potřebuje víc prostoru. Vliv velikosti těla (a potažmo home range) by mohl vysvětlovat variabilitu v areálech vždy pro danou míru hojnosti, jinak to bude slabota, si myslím. Testoval to tedy někdo proti sobě? Pokud ano, mám pravdu já, nebo autorka?
7. Vliv teploty a vlhkosti na chlupatost a velikost (s.16): Toto mě zaujalo i z jiných než vědeckých důvodů, bohužel jsem z textu příliš nepochopil, jak se věci mají. Prosím vysvětlit podrobněji teoretické predikce a poté konfrontovat s empirickou podporou.
8. Vliv kompetice na velikost těla (s.16-17): Neexistuje v ekologii jedno pravidlo, které popisuje pravý opak, tj. zvětšující se velikost těla v evolučním case u selem, a to vlivem mezidruhové kompetice? Obecně mi tu chybí diskuse tohoto tématu ve světle ostrovní ekologie, kde druhové ochuzené fauny ukazují možné výsledky manipulačních experimentů. Jak je to tedy se změnami velikosti těla v ostrovních podmínkách?
9. Platnost Bergmannova (s.17): Ty čísla se týkají vnitrodruhové úrovně? Pokud ano, překvapuje mě, že to u tak vysokého procenta druhů vůbec někdo zkoumal. Pokud ne, uveďte prosím, čeho se týkají.
10. Platnost Bergmannova u ptáků (s.17): Proc se tedy ty studie liší? Je to kvůli datům, statistice, úhlu pohledu...?
11. Kdo všechno patří mezi norující savce? Co třeba jezevčík?
12. Platnost Bergmannova u želv (s.20): Člověk si máne vybavit rovníkové želvy sloni v kontrastu s želvíčkami, které si vozily Husakovy děti z dovolené v Bulharsku. Spíše bych tedy veril druhé citované studii, která pravidlo nenasla. Lze tento rozpor nějak vysvětlit?

13. Jakým směrem ovlivní velikost těla jedince nabídka potravy a intenzita predace u ryb? (s. 21)

14. Limitace snusky potravou (s.23): A.P. Moller skutečně studoval velikost snusky u vlastovky a jiricky zároveň v tropech a v mírných šířkách? Nebo šlo o nějaký experiment v kontrolovaných podmínkách? Uvedení těchto podrobností je důležité pro interpretaci jeho významu.

15. Proč by nemohly být penkavy ve vysokých horách limitovány potravou? (s.25) Opravdu jí je tam tolik?

16. Velikost snusky během sezony (s.26): Strmost poklesu velikosti snusky při dalších hnízdeních v závislosti na latitudě je zajímavá. Projeví se ten menší počet vajec i nějak viditelně (např. jsou mladá z těch dalších omezených snusek větší?) než jen v teoretické možnosti vyšších investic do jednoho mláděte?

17. Vztah počtu snusek a jejich velikosti (s.27): Prekvapil mě kratší interval mezi snuskami v tropech - není to prostě tím, že na severu vstupuje do výpočtu zima? Pokud vím, v tropech trvá docela dlouho, než se jakkoliv z mláděte vychova sporadný jedinec.

18. Vliv kompetice mezi mladými a dospělými na velikost vajec u plazů (s.30): Nedovedu si moc představit, že by nové vylihlý krokodýl nebo hadek, byť by byl díky omezení počtu vajec ve snusce v tropech trochu větší než jinde, mohl jakkoliv konkurovat nějakému dospělému mackovi. Nebo jsem si toto vysvětlení nepreloužil správně?

19. Nemohla by mít účinnost přeměny zloдку v tělní tkáň, diskutována v kapitole o rybach (s.32), obecnější platnost?

20. Čím si autorka vysvětluje existenci protichudných výsledků studií, které si zabývaly vztahem velikosti potomku a zeměpisné šířky u plazů (s.32)?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://www.natur.cuni.cz/biologie/bzk-index.htm>
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na lukkrat@email.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu Lukáš Kratochvíl, adresa ekologie PŘF UK, Viničná 7, Praha 2.